

Expositie / Damevenement

door Henk de Witt

In het weekend van 25 en 26 augustus hield ik een expositie bij mij thuis, waarbij damkunst centraal stond. Naast ouder werk was er recent werk te zien. De expositie omvatte veertien schilderijen, zeven posters, drie damtafeltjes, twee damborden en tweeëntwintig kaarten. De expositie werd gecombineerd met een vernieuwend damevenement, georganiseerd door Dampromotie Delft. Guido van den Berg, Jaap van Galen en mijn persoonlijke vormden het organisatiecomité.

Kunst, dammen in de buurt, grootmeesters zonder remise

Damtoernooien opluisteren met kunst is niet nieuw. Een expositie als zelfstandig, gelijkwaardig onderdeel is dat mogelijk wel. De expositie bleek een uitstekende ingang te zijn bij het interesseren van buurtbewoners voor het damevenement. Het buurtje in het centrum van Delft omvat zo'n 160 huizen. Mijn inschatting was dat het mogelijk moest zijn om tien buurtbewoners zo ver te krijgen deel te nemen aan het damevenement. Hierbij maakte ik dankbaar gebruik van het *running dinner* dat buurman Bas Mesters in januari had georganiseerd. In groepjes van wisselende samenstelling diverse gerechten eten in diverse huizen. Je leert elkaar op een leuke manier kennen. Een troef bij het werven van mensen om deel te nemen aan het damevenement was ook dat gedamd zou worden op het Hartjesveld, een pleintje in het hart van de buurt, voor veel bewoners bereikbaar vanuit hun achtertuin, ook de mijne.

Uit ervaring weten we dat het voor recreanten leuk is om onderdeel te zijn van een groter evenement met als extra attractie de aanwezigheid van topspelers. Grootmeesters aan het werk in je achtertuin. En nu we toch aan het vernieuwen waren, besloten we het dammen te presenteren als gemengde sport, een denksport voor vrouwen & mannen. Uiteindelijk kwamen we tot deze formule:

- * *Tien buurtbewoners met een fifty-fifty verhouding tussen mannen en vrouwen*
- * *Twintig clubdammers van het middensegment, rating 1000-1200, mannen en vrouwen fifty-fifty*
- * *Vier grootmeesters, experimentele puntentelling zonder remise*

Kersen eten met de weergoden

De afgelopen zomer brak vele records qua warmte en droogte, maar uitgerekend op 25 augustus vielen er zware buien, sommige met hagel. Met de weergoden is het soms kwaad kersen eten. Hadden zij soms iets tegen vernieuwing van de damsport? Dammen op het Hartjesveld was letterlijk in het water gevallen.

Heel jammer, maar we hadden een plan B: dammen in de huizen van buurtbewoners. Een mooi idee, dichter kun je dammen niet bij de mensen brengen. Toen vijf dagen voor het evenement een beslissing moest worden genomen, bleken er tussen idee en uitvoering toch wel de nodige praktische bezwaren te staan. Enkele buurtbewoners hadden hun huis al ter beschikking gesteld maar er moesten nog flink wat huizen gevonden worden. En hoe moest omgegaan worden met mensen die het evenement wilden bezoeken? Zou dat niet te druk worden? De laatste dagen waren te hectisch om dit alles goed te organiseren. Kortom, het idee was mooi, maar (nog) onvoldoende doorgedacht en voorbereid. Gelukkig bleek het DUWO Denksportcentrum nog vrij. Op slechts vijf minuten lopen van mijn huis.

Bij de familie Colonna, die de grootmeesters zou onderbrengen, proefde ik toch enige lichte teleur-

stelling. Wie wil er nou geen grootmeestertoernooi in zijn huis.

Een vol huis, hulp van Barbara, heen en terug en weer heen

We besloten alle dammers te verzamelen in mijn huis, om hen de gelegenheid te geven toch even de expositie te zien. Dat werd volle bak in mijn niet al te grote huis, geen ideale situatie voor het rustig bekijken van kunst. Tant pis. Barbara Graas had zich in de tijd vergist, zij was een uur te vroeg. Dat kwam goed uit. Toen mijn huis snel volliep schoot Barbara kordaat te hulp. Koffie zetten en de gebruikte kopjes meteen afwassen. Iets na enen wandelden we naar het denksportcentrum, waar Wouter van Beek, die de openingstoespraak zou houden, al aanwezig was. Buurvrouw Ria de Mooij en oud-dammer Rinus Neijndorff pasten op de winkel, te weten de expositie. Nog tijdens de toespraak van Wouter moest ik, helaas, snel naar huis om de buurtdammers, die een uur later zouden beginnen, op te vangen in mijn huis.

Buurvrouw Mirella Colonna had twee taarten gebakken, in de vorm van damborden. Aan taart en gebak was toch geen gebrek. 's Ochtends had Frans de Jonge al Bossche bollen meegenomen voor de vrijwilligers. In het denksportcentrum werden de spelers ontvangen met koffie en Limburgse vlaai. De taarten die ik zelf in de koelkast had liggen, zouden pas de volgende dag worden aangesneden..

Hans Jansen viel laat in, kwam vroeg, en won

De grootmeestergroep bestond uit Anton van Berkel (viervoudig Nederlands kampioen rapid), Hans Jansen (viervoudig Nederlands kampioen), Pim Meurs (voormalig jeugdwereldkampioen) en Kees Thijssen (vijfvoudig Nederlands kampioen). Hans was bereid, tot onze grote opluchting, om enkele dagen voor het toernooi de ziek geworden Martin Dolfing te vervangen.

De gebrekkige voorbereiding bleek voor Hans geen beletsel om het toernooi glansrijk te winnen. Hans arriveerde vroeg bij mijn huis, maakte een ontspannen indruk en vertelde dat hij in de trein bewerkingen had uitgevoerd met het getal 19. Dat u het maar weet.

		Rat.	1	2	3	4	We	Wi	Ve	Pt	SB	
1	Hans Jansen	GMI	1457	X	6	12	12	3	3	0	30	306
2	Kees Thijssen	GMI	1476	4	X	9	12	3	2	1	25	237
3	Pim Meurs	GMI	1521	0	1	X	12	3	1	2	13	25
4	Anton v Berkel	GMN	1402	0	0	0	X	3	0	3	0	0

De opmerkelijke lezer zal zien dat de kolom **Re** (remise) ontbreekt. Een logisch gevolg van het afschaffen van remise. Winst was 12-0, een voordeel van

vier schijven of meer 9-1, voordeel van drie schijven 8-2, voordeel van twee schijven 7-3, voordeel van één schijf 6-4. Mocht de materiaalverhouding in de slotstand precies gelijk zijn dan zou de speler die de hoofdlijn controleert met 6-4 winnen. De reacties van de grootmeesters op het scoresysteem liepen uiteen. Pim Meurs ervoer het spelen op materieel voordeel in standen die gewoonlijk remise zijn als doorspelen in een remisestand. Pim geeft de voorkeur aan de bestaande telling. Kees Thijssen is krachtig voorstander van het aanpakken van de grote remisemarge. Kees zou graag meer experimentele toernooien zien, ook met demotiedammen (killer). Hans Jansen moest zich vanwege vertrek naar het buitenland beperken tot een eerste beknopte reactie. Ik citeer: *'Het was voor mij om diverse redenen een bijzondere dag. Wat ik vooral goed vind is dat jullie gewoon doen wat je wil doen. Plezier in dammen moet niet verstoord worden.'*

Hans Jansen wist alle stukken van Pim Meurs te overen. Een prestatie van formaat die ruim werd beloond door de wedstrijdleiding: 12-0

Promotie vrouwendammen, Jan Kok wint

Een belangrijk onderdeel was het evenement was het presenteren van dammen als gemengde sport. De Invitatiegroep zou evenveel vrouwen als mannen tellen. Dit is niet gelukt. Uiteindelijk telde het Invitatietoernooi zes vrouwen. Uiteraard kon of wilde niet elke vrouwelijke dammer ingaan op onze uitnodiging. Vrij snel waren we door 'onze' vrouwen heen. Laat dit een signaal zijn aan de damwereld. Er dammen nog maar heel weinig vrouwen, extra aandacht voor de promotie van dammen als gemengde denksport zou niet verkeerd zijn.

Bij de buurtdammers waren de vrouwen met zes deelnemers goed vertegenwoordigd. Daarnaast waren er redelijk wat vrouwelijke bezoekers die in eerste instantie de expositie hadden bezocht en even een kijkje kwamen nemen in het

denksportcentrum. Nu is dammen bepaald geen kijk sport, maar door het creëren van een gezellige ambiance en de omlijsting met kunst was het voor de niet-dammende bezoekers goed toeven in het denksportcentrum. Al met al kwam dammen als gemengde sport goed uit de verf. Onder de bezoekers bevonden zich verder o.a. KNDB-voorzitter Ebbo de Jong, Harm Wiersma en 'denksportfilosoof' Arne van Mourik.

Zaterdagochtend laat kwam er een late afmelding van Herman Vroom (DC Den Haag) vanwege oogklachten. Reddende engel was zijn clubgenoot Jan Kok. Jan was als bezoeker bereid om in te vallen. En net als bij Hans Jansen gold ook voor Jan: *Ik kwam, ik zag, ik overwon.*'

Toernooiwinnaar Jan Kok, vooraan, tegen Barbara Graas

	+	=	-	pt	trati	erati	
1 Jan Kok	7	4	3	0	11	1092.29	1165
2 Hans de Knikker	7	3	4	0	10	1091.71	1085
3 Sarah Rijgersberg	7	4	2	1	10	1065.29	1110
4 Jacqueline Schouten	7	3	3	1	9	1104.71	1087
5 Fabian Snijder	7	4	1	2	9	1058.43	1167
6 Nico Leemberg	7	3	2	2	8	1091.14	1068
7 Laura Timmerman	7	2	4	1	8	1083.86	1189
8 Martin de Wolf	7	2	4	1	8	1082.57	1158
9 Daniëlla de Vos	7	2	3	2	7	1105.57	1027
10 Barbara Graas	7	3	1	3	7	1103.43	1025
11 Radjinder Jharap	7	3	1	3	7	1078.57	1154
12 Jeanine van der Horst	7	2	3	2	7	1031.14	1100
13 Kariem Droog	7	2	2	3	6	1100.57	992
14 Dirk van Schaik Sr.	7	0	6	1	6	1095.29	1079
15 Piet Rozenboom	7	2	2	3	6	1056.86	1006
16 Jacques Brouns	7	2	1	4	5	1100.29	1055
17 Jaap van Hal	7	2	1	4	5	1056.29	1006
18 Leo van Vlerken	7	1	2	4	4	1055.86	997
19 Jeroen Wit	7	1	2	4	4	1034.29	1100
20 Cor Boot	7	1	1	5	3	1040.86	959

Dammen als exotische denksport

Delft telt ongeveer één dammer op elke drieduizend inwoners. En staat daarmee lang niet op de laatste plaats qua damdichtheid. Het zal dus geen

verbazing wekken dat ik in een buurt van ongeveer 160 huizen, waartoe ik mij beperkte, de enige dammer ben. Het werven van deelnemers voor het buurttoernooi was mijn taak. Na de eerste verkennende gesprekken zonk de moed me een beetje in de schoenen. Het oer-Hollandse dammen, cultureel erfgoed, is ondanks de successen van Nederlandse topdammers op weg een onbekende, ja exotische sport te worden. *Onbekend maakt onbemind.*

Buurtdammers. Bij het raam Mirella Colonna (l) tegen Drize Mesters. Daarnaast Bas Mesters tegen Tessa Hillen, op de voorgrond Sogol Nayeri tegen Klaas Visman.

Tien mensen laten kennismaken met het damspel en vervolgens zover te krijgen dat ze aan een toernooi zouden deelnemen, was ineens niet zo vanzelfsprekend meer. Drie factoren waren behulpzaam. Het eerder genoemde *running dinner* vergemakkelijkte het contact met de burens. De combinatie expositie/damevenement, zorgde voor een visueel aantrekkelijk effect. Het spelen op het Hartjesveld, inderdaad in het hart van de buurt, werkte drempelverlagend. Niettemin was het een enorme opluchting toen ik de beoogde tien deelnemers bij elkaar had. Je wilt ook niet als een soort stofzuigerverkoper langs de deuren gaan.

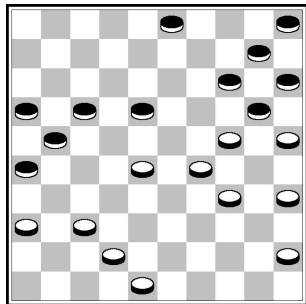
Tessa Hillen en Henk de Witt bij het scorebord. Rechts toernooiwinnaar Ad Schilperoord

Het mes snijdt aan twee kanten. Vonden de buurtbewoners het een leuke belevenis om te midden van clubdammers en grootmeesters te spelen, clubdammers konden de gezelligheid en spontaniteit die de buurtbewoners meebrachten erg waarderen. Ook de grootmeesters spraken zich positief uit over de diversiteit van het evenement.

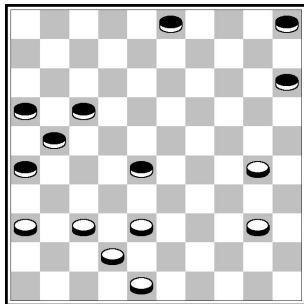
Groep A	1	2	3	4	5	We	Wi	Re	Ve	Pt	SB
1 Klaas Visman	X	2	2	2	2	4	4	0	0	8	24
2 Tessa Hillen	0	X	2	0	2	4	2	0	2	4	8
3 Bas Mesters	0	0	X	2	2	4	2	0	2	4	8
4 Mirella Colonna	0	2	0	X	2	4	2	0	2	4	8
5 Sogol Nayeri	0	0	0	0	X	4	0	0	4	0	0

Groep B	1	2	3	4	5	We	Wi	Re	Ve	Pt	SB
1 Ad Schilperoort	X	2	0	2	2	4	3	0	1	6	16
2 Joke Krul	0	X	2	2	2	4	3	0	1	6	16
3 Stephan Nierop	2	0	X	2	2	4	3	0	1	6	16
4 Dize Mesters	0	0	0	X	2	4	1	0	3	2	0
5 Roline Montijn	0	0	0	0	X	4	0	0	4	0	0

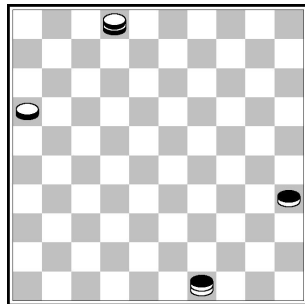
Het toernooi was wat uitgelopen. Vandaar dat de plekken 1, 2 en 3 van groep B door loting werden bepaald. Onbevredigend, maar zonder problemen geaccepteerd door de deelnemers. De finale tussen Klaas Visman en Ad Schilperoort werd gewonnen

1

2

3

Diagram 1. Pim Meurs–Kees Thijssen
35.45-40? Aangewezen was 35.28-23 of 35.42-38. **35...18-22!** Op 36.28-23 volgt nu 36...14-19 37.24x13 26-31 38.36x18 17-22 39.25x14 10x8 40.18x27 21x41 41.42-37 41x32 42.48-42 16-21 en zwart gaat probleemloos door de witte lange vleugel. **36.35-30 22x33 37.29x38 20x29 38.34x23 14-20 39.25x14 10x28.** Zie diagram 2. Zwart staat een schijf voor. Pim wist het nog tot een drie om een dammenspel te brengen, normaal gesproken goed voor remise. Nu niet: 1-9.

Diagram 3. Kees Thijssen–Hans Jansen
 Een symmetrisch eindspel. **68...35-40 69.2-19** Kees bezette de hoofdlijn. Maar na **69...49-44** trok Hans aan het langste eind met 6-4, want

door laatstgenoemde. Ad mocht de Oostpoort Cup in ontvangst nemen.

Homo ludens speelt graag, maar houdt ook van eten

Hoogleraar antropologie en oud-president van de werelddambond Wouter van Beek liet in zijn openingstoespraak zien dat bij hoger ontwikkelde dieren het spel een steeds belangrijker plaats inneemt. Zoogdier homo sapiens, jawel de mens, spant de kroon. Hij blijft spelen, tot op hoge leeftijd. Hij is een ware homo ludens, de spelende mens. In het denksportcentrum werd naar hartenlust gespeeld. Na afloop begaf homo ludens zich naar de eetzaal waar Ronnie en Marian Kartodimedjo een prima verzorgde Surinaams-Javaanse maaltijd hadden bereid.

We hebben de grootmeesters gevraagd om zo mogelijk hun partijen te reconstrueren. Die zullen op Toernooibase worden gezet en ongetwijfeld door meester-analyticus Martin Dolfing van het nodige commentaar worden voorzien. Ik bedank iedereen die heeft meegeholpen om dit toch wel unieke evenement te helpen slagen!

zwart haalt twee dammen en wit niet. Ook na een partijverloop als 68...35-40 69.2-11 40-45 70.11-50 49-40 71.16-11 40-23 72.11-6 23-1 trekt zwart aan het langste eind.

